

UF of N-VA

De voorbeschouwingen op de lokale verkiezingen focussen op die ene vraag: hoe groot wordt de doorbraak van de N-VA? En daarmee verbonden, zal die doorbraak de overblijvende absolute meerderheden breken? Toch is de inzet van de lokale verkiezingen op 14 oktober niet tot die vraag te herleiden. Wij focussen ons op de evolutie in Vlaams Brabant, met een sterke interesse voor de Vlaamse rand (rond Brussel).
Vooraf

In België is niets wat het lijkt. Ook niet bij de lokale verkiezingen. In zeven van de twaalf faciliteitengemeenten in Vlaanderen (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezembeek-Oppem en Voeren) en in een van de achttien faciliteitengemeenten in Wallonië (Komen-Waasten) gelden andere regels bij lokale verkiezingen. Alleen daar worden rechtstreekse verkiezingen gehouden voor de ocmw-raad. Bovendien is de uitslag voor de gemeenteraad ook onmiddellijk de rechtstreekse verkiezing van het schepencollege. Concreet wil dat zeggen dat de eerste zetels die worden toegewezen automatisch schepenzetels zijn. Er zijn dus eerst schepenen en pas dan een coalitie. Een overzicht

Drogenbos

In Drogenbos is er volgens de huidige burgemeester, Alexis Calmeyn van de plaatselijke tweetalige partij Drogenbos Plus al jaren communautaire vrede. Door de rechtstreekse verkiezingen van de schepenen zit ook de Union des Francophones (UF) in het schepencollege, al noemt de UF zich graag oppositie. Er zijn vijftien zetels te verdelen in Drogenbos nu zijn er daar acht voor Drogenbos plus, zeven voor de UF en een voor Accent. Die laatste lijst komt niet meer op en Drogenbos Plus presenteert zich als Lijst van de Burgemeester onder aanvoering van Calmeyn. Het is een uitzondering op de regel in de rand; hier dus geen Vlaamse lijst tegenover een Franstalige lijst en dus ook geen Vlaamse schepenen.

Kraainem

Kraainem is de gemeente van één van de drie niet benoemde burgemeesters: Arnold d'Oreye de Lantremange (FDF). In 2006 stonden er twee partijen op de gemeentelijke kiesbrief: Union (de Franstalige eenheidslijst) en de Vlaamse eenheidslijst 'Open' met respectievelijk 76,4% en 23,6% van de stemmen of zeventien zetels tegenover zes, niet genoeg voor een Vlaamse rechtstreeks verkozen schepenen. Ook op 14 oktober zal er een Vlaamse eenheidslijst zijn, opnieuw onder de naam 'Open' met Luk van Biesen (Open Vld) als lijsttrekker en met de steun van alle 'democratische Vlaamse partijen'. Ondertussen raakte bekend dat Marc Platel, voormalig journalist en medewerker van Doorbraak op de lijst staat. In Kraainem lijkt er een kans te bestaan dat Open de hegemonie van de Franstalige kan breken. Het FDF zou naar de kiezer trekken met een eigen lijst, de 'Liste du bourgmestre'. Als er geen Franstalige eenheidslijst meer is, rekt Open op een Vlaamse schepenen. In een verkiezing met drie partijen zou zo'n 20% moeten volstaan voor een Vlaamse schepenen in Kraainem. De Open-lijst wordt tijdens deze verkiezingscampagne openlijk gesteund door tal van EU-burgers en Franstaligen om het motto 'samen leven en samen besturen' te onderstrepen. Open wil zo de focus leggen op een goed gemeentebestuur en niet enkel op het communautaire. Meer dan het volgen waard op de verkiezingsavond.

Linkebeek

Ook in Linkebeek is de burgemeester de voorbije zes jaar niet benoemd. Damien Thiéry (FDF, verkozen op de lijst Ensemble LKB-Samen. De lijst haalde net geen zestig procent van de stemmen en tien van de vijftien zetels. Thiéry blijft de communautaire trommel roeren en heeft al gezegd dat hij ook dit jaar de oproepingsbrieven voor de verkiezingen in het Frans zal versturen hoewel dat wettelijk verboden is. Dat gebeurde eerder al in 2006, meteen de reden voor de niet benoeming van de drie burgemeesters in de rand.

Sint-Genesius-Rode

Sint-Genesius-Rode is een Vlaamse swing state. In het verleden bekampten de Vlamingen en Franstaligen er elkaar in eenheidslijsten. In 2006 haalde de Franstalige lijst IC-GB (Interêt Communal-Gemeente Belangen) 63% van de stemmen en zeventien van de vijfentwintig zetels. De andere acht zetels gingen naar het Vlaamse Samen dat 34% van de stemmen haalde. Een achteruitgang en het verlies van een Vlaams schepenambt. Er bleef er nog één over, Anne Sobrie (CD&V/Samen) werd schepen. De vraag is of de Vlaamse lijst in 2012 genoeg stemmen kan verzamelen om dat ene schepenambt te redden. Alle middelen zijn goed genoeg en dus trekt niet Sobrie de lijst (ze duwt), maar wel Geertrui Windels, beter bekend als mevrouw Herman Van Rompuy.

De tweedeling in politieke partijen weegt wel op het beleid in Sint-Genesius-Rode. De reden waarom mandatarissen verkozen raken is niet hun beleid, wel hun taalaanhorigheid. En dat blijkt niet de beste garantie op een goed beleid. Ook dat willen de Vlamingen uitspelen. Samen werd omgedoopt tot Respect en krijgt steun van anderstaligen. Een belangrijke gemeente voor de Vlamingen, want Rode staat op het verlanglijstje van de Franstaligen om de corridor tussen Wallonië en Brussel te realiseren. Het verlies van de Vlaamse schepen kan dus symbolisch heel belangrijk zijn. Te volgen dus.

Wemmel

In Wemmel heeft zich de voorbije zes jaar heel wat afgespeeld. De tweetalige burgemeesterslijst (LB) is er gesplitst en de verkiezingen zijn nu voor het eerst duidelijk communautair. Wat is er gebeurd? Een voorbeeldje van Belgische faciliteitenmiserie. De eerste drie jaar was Marcel Van Langenhove burgemeester, verkozen op de tweetalige LB. Hij slaagde erin om een coalitie te vormen met WEMMEL, de lokale Vlaamse lijst, in ruil voor bevoegdheden voor de rechtstreeks verkozen Vlaamse schepen. Bij de opvolging door Chris Andries is het fout gelopen. Andries kreeg de steun van het Franstalige Intérêts Communaux (IC), de gezamenlijke lijst van de Franstalige partijen cdH, PS, FDF en Ecolo. De rechtstreeks verkozen Franstalige schepen Roger Mertens (IC, CDH) kreeg er in ruil enkele bevoegdheden bij. Dat zorgde voor een breuk in de tweetalige LB, die tijdens stemmingen op de gemeenteraad uiteenviel in een Nederlandstalig kamp - rond Marcel Van Langenhove (Open Vld) - en een Franstalig kamp - rond Chris Andries (MR).

Voor de verkiezingen van 2012 is het politieke landschap volledig hertekend. Het FDF komt er apart op en dus zullen vier partijen op 14 oktober naar de stem van de kiezer dingen. De LB gaat samen op één lijst staan met het Franstalige IC. Daardoor dienen alle Franstalige partijen – met uitzondering van het FDF - een gezamenlijke lijst in: LB-IC. Daarop staan MR, cdH, PS en Ecolo, samen met de LB-leden die Chris Andries trouw zijn gebleven.

De lijst WEMMEL vertegenwoordigt alle Vlaams partijen (CD&V, N-VA, Open Vld sp.a, Groen), met uitzondering van Vlaams Belang, dat apart opkomt. In tegenstelling tot de vorige verkiezingen is er dus geen tweetalige lijst meer wel twee Nederlandstalige en twee Franstalige partijen/kartels.

Het resultaat voor 14 oktober in Wemmel is moeilijk te voorspellen. Het wordt ook een gemeente om te volgen. Maar het staat vast dat het schepencollege een mengelmoes wordt van rechtstreeks verkozen schepenen van verschillende taalgroepen én partijen. Besturen zal er in het communautair verdeelde Wemmel na 14 oktober zeker niet makkelijker op worden.

Wezembeek-Oppem

Ook in Wezembeek-Oppem zijn ze de voorbije zes jaar niet verder gekomen dan een niet-benoemde burgemeester: François van Hoobrouck d'Aspre die daarvoor al tien jaar burgemeester was van Wezembeek-Oppem. De man, ondertussen 70 geworden, staat voor de volgende verkiezingen zijn lijsttrekkersplaats af aan Frédéric Petit (MR). Als het FDF nog deel zal uitmaken van de eenheidslijst blijft Van Hoobrouck nog wel lijstduwer. De Franstalige eenheidslijst Lijst van de Burgemeester-Union (LvB-Union) haalde bij de verkiezingen in 2006 achttien van de 23 zetels. De overige vijf zetels waren voor de Nederlandstalige eenheidslijst WoPlus. Van een Vlaamse schepen is dus geen sprake, zelfs als er drie partijen opkomen wordt dat moeilijk/onmogelijk.

En nog?

Dan zijn er nog enkele gemeenten in de Vlaamse Rand waar we met meer dan gewone belangstelling naar kijken. Wat te denken van Gooik, waar burgemeester Michel Doomst al jaren de plak zwaait. Doomst is ook kamerlid dankzij zijn bekendheid als één van de burgemeesters die ijverde voor de splitsing van BHV. De CD&V regeert Gooik al jaren met een comfortabele absolute meerderheid. Het kartel CD&V/N-VA haalde 2006 14 van de 19 zetels binnen. De N-VA had via dat kartel welgeteld één verkozene in de gemeenteraad. Nu liggen de kaarten anders. Er is niet meer de Keuze tussen CD&V en 'iets anders', er zijn nu vier partijen, dubbel zoveel als zes jaar geleden. Zal het een van die plaatsen zijn waar een oude absolute meerderheid zal gebroken worden?

In Sint-Pieters-Leeuw komt een ander boegbeeld van het burgemeestersverzet tegen BHV Lieve Van Linthout niet meer op. Een reden voor de N-VA om er met oud-voorzitter van vzw De Rand, Luc Deconinck stevig de beuk in te gooien. De CD&V heeft 13 van de 31 zetels en de N-VA rekent erop dat zij en niet de CD&V de grootste partij van Sint-Pieters-Leeuw kan worden. Uit het niets. In tegenstelling tot Gooik is er hier op te volgen wat de Franstalige partijen doen, de lijst PF haalde in 2006 7 zetels, en is de tweede grootste partij in de gemeenteraad. Op basis van de cijfers van Kind & Gezin, dat de taal van de jonge ouders noteert, is het aantal Frans- en anderstaligen drastisch toegenomen in de rustige gemeente. Afwachten of die ook Franstalige stemmen opleveren.

In Overijse houdt het kartel wel stand: Overijse 2002 met CD&V en N-VA zich opnieuw samen aan de kiezer. Een stevige Vlaamse lijst, met een Vlaamse reflex ook. Burgemeester Dirk Brankaer is er lijsttrekker. Vorige verkiezingen haalde het kartel 13 van de 27 zetels en ging ze in zee met Open Vld (drie zetels). In Overijse haalt de UF drie zetels en er is nog een splinterpartij die het niet eens is met de Vlaamse koers van het Kartel. Het wordt afwachten wat dat mislukte project van enkele ontevreden uit CD&V en Open Vld nog zal doen, wat de UF zal presteren en wat de duidelijk Vlaamse kartellijst presteert.

Grimbergen is het volgen waard om een heel andere reden. In 2006 haalde Vlaams Belanger Bart Laeremans er bijna 22% en het kartel CD&V/N-VA 30%, maar de Belanger had wel duizend voorkeurstemmen meer dan de latere burgemeester en de N-VA had geen verkozenen. Nu komt Laeremans, die zelf wel bij het Vlaams Belang blijft, op met een plaatselijke lijst 'Vernieuwing'. In de hoop die duizend stemmen meer opnieuw te halen en ze om te zetten in politieke macht. Ook het Kartel is er verdwenen en CD&V en N-VA komen apart op. UF haalde de vorige verkiezingen 13% ook hier is het op te volgen hoe dat evolueert. Als die partij niet groeit, en de N-VA geen brokken maakt, wordt Grimbergen wel een heel aparte gemeente om te volgen ...